

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಾರಾಂಶ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು 2014 ರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಉಪ-ಯೋಜನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯಾದರೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 40% ಪಾಲನ್ನು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕದ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮಾದರಿ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಉಲ್ಲೇಖದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ 10 ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ 4814 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ಎರಡು ಶ್ರೇಷ್ಠತಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯದ 483 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದು, ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಘಟಕಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ, ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರೈತರು, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳು, ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸಂಯೋಜಕರು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಂತಹ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಶಸ್ಸಿನ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು, ಇಪ್ಪತ್ತು ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ: ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

2013-14 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 5.1 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 12.04 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 59.58 ರಷ್ಟು ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 16.07 ರಷ್ಟು ಹೂವುಗಳು/ಸುಗಂಧಿತ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 12.45 ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶೇಕಡಾ 10.66 ರಷ್ಟು, ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 0.44 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಆಧಾರಿತ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 9.82 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಒದಗಿಸಿದ ದ್ವಿತೀಯ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಗುರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 58.33 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 69.45 ರಷ್ಟು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 80 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ, ಅಧ್ಯಯನದ ಉಲ್ಲೇಖದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 89.25 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 33.41 ರಷ್ಟು, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 59.66 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 59.83 ರಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ತೋರಿದರೆ ಕೋಲಾರದ ಸಾಧನೆಯು ಹಿಂದಿಳಿದಿದೆ. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲಿನ ವರ್ಧಿತ ಗಮನವು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 31.19 ರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಪಾಲಿಹೌಸ್ (ಶೇಕಡಾ 27.80 ರಷ್ಟು) ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ (ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ 42.41 ರಷ್ಟು, ಇದೇ ವೇಳೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಶೇಕಡಾ 2.80 ರಷ್ಟಿದೆ) ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲವು ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ 13.13 ರಷ್ಟು, ಇದೇ ವೇಳೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಶೇಕಡಾ 0.80 ರಷ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯೋಜನಾ ನಿಧಿಗಳ ಪ್ರತಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಘಟಕಗಳಾದ್ಯಂತ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಉಲ್ಲೇಖದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 10.66 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವಾರು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ, ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 0.44 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದು ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇ -9.23 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಆರ್ಥಿಕ ನಡಾವಳಿ/ವರ್ತನೆ ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 9.92 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಾಂಬಾರು

ಬೆಳೆಗಳ 16.66% ಪ್ರದೇಶವು ದಾಖಲಾಗಿರುವುದನ್ನು, ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 103.06 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು, ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 74.06 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು ಸುಮಾರು 4.30 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 2.92 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿರುತ್ತವೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶವಾರು ಸೀಮಿತ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಶೇಚ್ಚ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 19.27 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 8.20 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ತಗ್ಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

2. ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ರಾಜ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಛೇರಿಯೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ, ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಇತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ, ದತ್ತಾಂಶದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವಾಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಇದನ್ನು ಅನುಪಾತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಬೆಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವುದು ಸವಾಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸರಳೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಸ ಆಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಮ್ಮತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯ ಧನದ ಮೊತ್ತವು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಬೇಡಿಕೆ ಚಾಲಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಮ್ಮುಖವಾಗುವುದು ಇವುಗಳು ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತಳಹಂತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಹಿಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಮುಮ್ಮುಖ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಹಗಾರರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನದ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೂಕದ ಸರಾಸರಿ ಶ್ರೇಯಾಂಕವು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಂತರ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಇವುಗಳು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರಾಸರಿ 1/3 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ಚಾಲಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶೇಕಡಾ 20 ರಿಂದ 30 ರಷ್ಟು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿ ಸಾಲ ಪಡೆದ ರೈತರು ಸಾಲವನ್ನು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಸಾಲವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಲಾಭ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರಿವು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೈ ಚೋಡಿಸುವ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಹೊರತಾಗಿ ನಿಧಿಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಹಾಯಧನದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು, ಮೊಬೈಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಆಯ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಯೋಜಕರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 30 ರವರೆಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 20 ರವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ರೈತರು ದೃಢಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಇತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 20 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ.

ಭವಿಷ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಹೆಚ್ಚಿದ ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತ, ಹೊಸ ತಳಿಗಳ ಬೆಳೆಗಳು, ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ರೈತರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಣ ಮೆಣಸು, ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನದೊಂದಿಗೆ ರೂ. 1.5 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 3 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸರಳವಾದ ಸೋಲಾರ್ ಡ್ರೈಯರ್ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಸಂವಹನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಒಂದು ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರೈತರಿಗೆ ಎಸ್‌ಎಂ‌ಎಸ್ ಅಥವಾ ವಾಟ್ಸ್‌ಆಪ್ ಗುಂಪು ಮೂಲಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ವಾಸನೆ ಆಧಾರಿತ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವಾಗ ಜೇನುಗೂಡುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜೇನು ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಇದನ್ನು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೈ ಚೋಡಿಸಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

4. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

1. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಕಡಿಮೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ-ಪ್ರಮಾಣದ ರೈತರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಲು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 98.95 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 98.34 ಇರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ

91.57 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 90.45 ರಷ್ಟು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವು ಒಟ್ಟು 536 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 304.50 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (56.81%) ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು 85.90 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (16.03%) ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಉಳಿದಿರುವ ಹೂವುಗಳು, ನೆಡುತೋಪು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, 15.28 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ 2.85%) ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪಾಳು ಭೂಮಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೃಷಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದ ಮೂಲಕ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಭೂ ಬಳಕೆಯ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, 192.75 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (35.96%) ಕೃಷಿ, 5.65 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (1.05%) ಅರಣ್ಯವನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು 322.32 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (60.13%) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ, ಮಾದರಿಯ ಇತರ ಘಟಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಏಕೀಕರಣವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ 36.48 ಟನ್/ಹೆ. ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ 22.07 ಟನ್/ಹೆ. ಇದ್ದು, ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇಕಡಾ 24.18 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಿತ ರೈತರಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇ.26.71 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಿತ ರೈತರಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ನಿಜವಾದ ಆದಾಯವು ನಿಯಂತ್ರಿತ ರೈತರಲ್ಲಿ ರೂ. 1,78,000 ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ (ರೂ. 2,51,626) ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳು, ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವು ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಬೇಕಿದೆ.

ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 586 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 254 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು (43.28%) ಮತ್ತು 333 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ದಿನಗಳು (56.72%) ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗ ವಿಂಗಡಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪುರುಷರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ 333 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (54.33%) ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 318 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (45.67%) ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2) ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಸಸ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಇದು ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ/ಅನುತ್ಪಾದಕ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಸಮರುವಿಕೆ, ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮರಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಂತಹ ವಿವಿಧ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಮರಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಒಣಗಿದ ಮತ್ತು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಕ್ರಮವಾಗಿ 115.95% ಮತ್ತು 87.48% ಆಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ (42.18%) ಹಳೆಯ ನೆಡುತೋಪಿನ ಬದಲಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ನಂತರ 41.59 ರಷ್ಟು ಸಮರುವಿಕೆ / ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮತ್ತು 16.22 ರಷ್ಟು ಉನ್ನತ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಮರು ಕಸಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು 358.17 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು ಗರಿಷ್ಠ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು (212.9 ಹೆಕ್ಟೇರ್, ಅಂದರೆ 56.44%) ನಂತರ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು (145.29 ಹೆಕ್ಟೇರ್, ಅಂದರೆ 40.56%) ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಬಹುಪಾಲು ಜನರು 42.18% ಬೆಳೆಯ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯು 50-75 ಪ್ರತಿಶತದ ನಡುವೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ್ಣುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯು ಶೇಕಡಾ 50.61 ರಷ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡಾ 30.71 ರಷ್ಟಿದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳವು 27.00 ಪ್ರತಿಶತ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ 47.25 ಪ್ರತಿಶತ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು 7.54 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು 10.43 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟಿದೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, 70.50 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಜನರು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು 59.00 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ 2375 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ (1045 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದಿನಗಳು, ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು 44%) ಬಾಡಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ (1330 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದಿನಗಳು, ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು 56%) ಉದ್ಯೋಗದ ದಿನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗವಾರು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಒಟ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 36.25 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರದಾಗಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 63.75 ದಿನಗಳು ಪುರುಷರದಾಗಿವೆ.

3) ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಪೂರಕ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಋತುವಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ನೀರಿನ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೇಪಿತ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ತೊಟ್ಟಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 104.99 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 97.08 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿಯು ಕೆಳಗಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು/ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು (8000 ಸಿಎಂಟಿಗಳು) (4.60%), ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು (6000 ಸಿಎಂಟಿಗಳು) (8.05%) ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ (1200 ಸಿಎಂಟಿಗಳು) ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದವು (87.36%). ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 82.76 ರಷ್ಟು ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 18.39 ರಷ್ಟು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಕೊರತೆ,

ಹಾಳಾದ ಲೈನಿಂಗ್ ಶೀಟ್‌ಗಳು, ಕೊಳವೆಬಾವಿ, ಕಾಲುವೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಇತರ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. 126.71 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಮುದಾಯದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷವಿಡೀ ನೀರು ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ಮಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಸರದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಪಂಪ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 237 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 18.80 ರಷ್ಟು, ಬಿಡಿಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 9.15 ರಷ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15.80 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 19.65 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20.85 ರಷ್ಟು, ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 28.91 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 24.64 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸದುಪಯೋಗದಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರದೇಶವು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಬೆಳೆ ಅವಧಿಗೆ ನೀರು ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

4) ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ

ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ, ಬೆಳೆಯು ಶೀತ, ಗಾಳಿ, ಚಂಡಮಾರುತ, ಮಳೆ ಮತ್ತು ಹಿಮದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವಿಕೆ, ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ. ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ, ಹೂಡುವಳಿಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟು ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಂಭವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷವಿಡೀ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 99.24 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 90.43 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರುಮನೆ ಮತ್ತು ನೆರಳು ಬಲೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿ ವಿರೋಧಿ/ಆಲಿಕಲ್ಲು ಬಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು 247.68 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿಗಳು 231.83 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (93.75%), ಹಣ್ಣುಗಳು 5.30 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (2.14%), ಹೂವುಗಳ ಕಟಿಂಗ್ 4.39 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (1.78%), ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು 1.72 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (0.07%) , ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ 0.18 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (0.07%), ನಸರಿ 3.44 ಹೆ (1.39%) ಮತ್ತು ವೀಳ್ಯದೆಲೆ 0.40 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (0.16%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶೇಕಡಾ 97.78 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಸಿರುಮನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ 2.22 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗಶಃ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೆರಳು ಬಲೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 53.85 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 46.15 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗಶಃ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ

ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು 26.06 ಶೇಕಡಾ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 29.16 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯವು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 568.02 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 300 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು (52.84%) ಮತ್ತು 268 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು (47.16%) ಬಾಡಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಂಗ ವಿಂಗಡಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಪುರುಷರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ 319 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (56.09%) ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 249 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (43.91%) ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5) ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸುಸ್ಥಿರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಿದ್ದು, ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮಿಶ್ರಣವು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 92.71 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 92.50 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯು 2386 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾ 76.70 ರಷ್ಟು ಜನರು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 13.25 ರಷ್ಟು ಜನರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 10.02 ರಷ್ಟು ಜನರು ಜನರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎರಡನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನವರು (39.56%) ಬೇವು/ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಕೀಟನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ, 36.39 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಜನರು ವಿಶೇಷ ತರಕಾರಿ, ವಿಶೇಷ ಮಾವು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 30.70 ರಷ್ಟು ಜನರು ರೈಚೋಬಿಯಂ ಅನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಒಳಹರಿವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (75.96%) ತಾಮ್ರದ ಸಲ್ಫೇಟ್, ಬ್ಯಾಸಿಲಿಸ್ ಜಾತಿಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತರ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 21.64 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 16.17 ರಷ್ಟು ಜನರು ಬೇವು/ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಆಧಾರಿತ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 1996.21 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದು, ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 1304.30 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (65.34%), ನಂತರ ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ 259.39 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (12.99%) ಅಳವಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಸರಾಸರಿ 23.11 ಶೇಕಡಾ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 19.16 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಕೀಟ, ರೋಗ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಕಡಿತದಂತಹ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿವೆ ಎಂದು ರೈತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿದ ಇಳುವರಿ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಹ ಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

6) ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ಪರಿಸರದ ಸುಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಭರವಸೆಯ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಇಳುವರಿಯ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ, ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 84.42 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 93.56 ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಹೂಡುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು (3.45%), ಜೈವಿಕ-ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು (41.38%), ಬೇವು/ಹೊಂಗೆ ಕೇಕ್ (18.39%), ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ/ತೋಟದ ಗೊಬ್ಬರ (27.59%) ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಜೀರ್ಣಕಾರಿ / ಜೀವಾಮೃತ (9.20%) ಸೇರಿವೆ. ಒಟ್ಟು 238.87 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗೆ (81.61%) ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಹೂಡುವಳಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 26.32 ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 32.87 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಶೇಕಡಾ 40.23 ರಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಶೇಕಡಾ 52.87 ರಷ್ಟು ಜನರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 6.90 ರಷ್ಟು ಜನರು ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆ (230 ರೈತರು) ಮತ್ತು ಅದಿತಿ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಖಾಸಗಿ ನಿಯಮಿತ (353 ರೈತರು) ಇವುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 583 ರೈತರು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 35 (40.23%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಂತರ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಅವಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

7) ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆ/ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕೆಲವು ಘಟಕಗಳ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 93.32 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 33.41 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ (98.87%), ಆದರೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯವರು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತೆರೆದ ಭೇಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾದ ತೆರೆದ ಭೇಟಿಗಳು, ರೈತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಾಲೆ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ತರಬೇತಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ (96.62%) ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 72.51 ರಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಕೆಲವು ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ, ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇವುಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ.

8) ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲ

ಅಡ್ಡ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಪೂರಕ ಆದಾಯದ ಮೂಲ, ವರ್ಧಿತ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅಡ್ಡ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಇತರ ಉಪ-ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 69.43 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 104.17 ಇರುತ್ತದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ, ಜೇನುನೋಣಗಳ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಶೇಕಡಾ 54.74 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ಶೇಕಡಾ 51.82 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಜೇನುಗೂಡುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 47.45 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪೂರ್ಣ ಸೆಟ್ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಡಿಕೆ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ (92.70%), ನಂತರ ತೆಂಗಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ (53.28%) ಇರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆ 102 ಕೆ.ಜಿ. ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 11,000 ಇರುತ್ತದೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ನಂತರ ಶೇಕಡಾ 20-30 ರಷ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು, ಅಂದರೆ 48.18 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಜನರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 21.17 ರಷ್ಟು ಜನರು ಶೇಕಡಾ 10-20 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 42.52 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

9) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸುಧಾರಿತ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಂತ್ರಗಳು ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿವೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 100.07 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 94.81 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ (ಶೇಕಡಾ 58.57) ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ, ಶೇಕಡಾ 21.43 ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಾಲಿತ ಟಿಲ್ಲರ್‌ಗೆ (8 ಅಶ್ವಶಕ್ತಿಯವರೆಗೆ), ಶೇಕಡಾ 5.71 ರಷ್ಟು ತೆನೆ ದಂಟು ಕತ್ತರಿಸುವ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ, ಶೇಕಡಾ 4.29 ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಾಲಿತ ಕಳೆತೆಗೆಯುವ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 2.86 ರಷ್ಟು ಸರಪಳಿ ಗರಗಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸರಾಸರಿ ಮಾಸಿಕ ಬಾಡಿಗೆ ಆದಾಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 3300 ರಿಂದ 16250 ರವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು, ಸಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಡಿತವಾಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ, ಅಸಮರ್ಪಕ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೇವೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಂಧನ ವೆಚ್ಚ, ಹೆಚ್ಚಿನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಜ್ಞಾನವು ಬೆಳೆಗಾರರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

10) ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮುಖಾಂತರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸರಣ

ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ (ಪಾಲಿಹೌಸ್) ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಟೊಮೆಟೊ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಜೊತೆಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಕಾರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ರೈತರ ಜಮೀನು, ಬೆಳೆ ಪ್ರಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೂಡುವಳಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 16.67 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 41.00 ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡಾ 31.31 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 45.00 ಆಗಿದೆ. ಟೊಮೆಟೊ ಹೊಂದಿರುವ ತಾಕುಗಳು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು

ವರದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 22 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (78.57%) ಅದೇ ಬೆಳೆಗೆ ಅದೇ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

11) ಸಸ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ (ನರ್ಸರಿಗಳು)

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರುಜ್ಜೀವನವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು, ನಾಲ್ಕು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದವರೆಗೆ ಸಣ್ಣ ನರ್ಸರಿಗಳು, ಹೊಸ ಟೆಕ್ನಾ ಕಲ್ಚರ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 81.69 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 62.83 ಇರುತ್ತದೆ.

ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 66.66 ರಷ್ಟು ನರ್ಸರಿಗಳು ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 33.34 ರಷ್ಟು ನರ್ಸರಿಗಳು ನಾಟಿ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ಜನರು ಕೃಷಿ/ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ, ಶೇಕಡಾ 20 ರಷ್ಟು ಜನರು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ನರ್ಸರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ತಾಯಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಮತ್ತು ಮೂಲ ದಾಸ್ತಾನು ಪೂರೈಕೆಗೆ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬೀದರ್‌ನ ಸರ್ಕಾರಿ ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆಯ ಚಿಕ್ಕ ನರ್ಸರಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡದ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಈರುಳ್ಳಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

12) ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ, ಮಾದರಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದು ಈ ಘಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಣಬೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಶಿಲೀಂಧ್ರದ ಕವಕಜಾಲ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 58.33 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 59.83 ಇರುತ್ತದೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಎರಡು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟಕವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಘಟಕವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ರೂ. 2 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 3 ಲಕ್ಷ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

13) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಹಣ್ಣುಗಳ ವಲಯ) ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಮುದಾಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಕಸ್ಟಮೈಸ್ ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಚಾಲಿತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 90.00 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 79.17 ಇರುತ್ತದೆ.

ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಮದು ಮಾಡಲಾದ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ದಾಳಿಂಚೆ ಸಸಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಒಂದು ಮಾದರಿ ನರ್ಸರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರಿಗೆ ಸುಮಾರು 5000 ಸಸಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇಳುವರಿ ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಹಣ್ಣುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ರೈತರು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಇಸ್ರೇಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸೇರಿದಂತೆ ರೈತರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ರೂಪಾಂತರ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಉದ್ದೇಶಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಲಾರದ ಕೇಂದ್ರವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 15 ರಿಂದ 20 ಸಾವಿರ ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಖಚಿತವಾದ ಗುಣಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಲು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರವು 1000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ 60 ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ಬದಲಿಗೆ 600 ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂದ್ರತೆಯ ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ನೆಡುತೋಪು ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ ರೈತರಿಗೆ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

14) ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ, ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಾಗಿಸುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ, ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಮೂಲಕ, ಉತ್ಪನ್ನದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಮೌಲ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ವಿತರಣೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 118.34 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 91 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಿವಿಧ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 43.31 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಘಟಕಗಳು ಸಾಗಾಣೆದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿತ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್, ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ, ಕಡಿಮೆ-ವೆಚ್ಚದ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ (25 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್) ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ರಚನೆ (10 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್) ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 96 ರಷ್ಟು ಜನರು ಅದನ್ನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದವರು ಅದನ್ನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಬಳಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೂ ಸಹಾ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 89.81 ರಷ್ಟು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 10.19 ರಷ್ಟು ಘಟಕಗಳು ಭಾಗಶಃ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿದ ತಿಂಗಳುಗಳ ಸರಾಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 7.20 ತಿಂಗಳುಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರಮಾಣ 144.26 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನಗಳೆಂದರೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೃಷಿ (94%) ಮತ್ತು ನೇರ ಖರೀದಿ/ಸಂಘಟಿತ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ತಾಜಾತನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

15) ಮಾರಾಟದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ವರ್ಧಿಸಲು, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು/ಅಪ್ಪಿ ಮಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲಿಂಕ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಡೆಡ್ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 85.46 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 59.66 ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾದರಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಮಾವಿಗೆ ಒಂದು ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಆರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ನೀಡಿದ ಸಹಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತರಕಾರಿಗಳು (37.50%), ಹಣ್ಣುಗಳು (18.75%) ಮತ್ತು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು (21.88%) ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 18.75 ರಷ್ಟು ಜನರು ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 45.16 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 25,001 ರಿಂದ ರೂ. 50,000 ದಷ್ಟು ವಹಿವಾಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು

ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ, ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ವಹಿವಾಟು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು

ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಶೋಧನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಘಟಕವಾರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೆಲವು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಘಟಕಗಳಾದ್ಯಂತ ಯೋಜನಾ ನಿಧಿಗಳ ಪ್ರತಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಘಟಕ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು 2014 ರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಯಾನದ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗುವುದು. ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿಳಂಬವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಬೇಡಿಕೆ/ಅಗತ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಉತ್ಪಾದನಾ ಹಂತದಿಂದ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯವರೆಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶೇಷ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿಯು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಗತ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಡೆರಹಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ (ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದ ಅನುವುಗಾರರು ಸೇರಿದಂತೆ) ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- 2017ರ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಗ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ವರ್ಧಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರ ನೆರವಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಯೋಜನೆ/ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಯೋಜಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ವೈಯಕ್ತಿಕ ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ನೆಡುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ದಕ್ಷತೆಯ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ರಚಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ವಿಮೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ವಿಧಾನ-ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಶೋಧನೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಚೌದರಿ ಚರಣ್ ಸಿಂಗ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇತರ ರೀತಿಯ ತಜ್ಞ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್‌ನ್ನು, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ರೈತರು ಮತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು/ರಾಜ್ಯ/ದೇಶದ ಹೊರಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ತಳಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.